

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗ ΡΩΜΗ
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων
ΜΙΛΑΝΟ

**ΑΔΙΑΒΑΘΜΗΤΟ
ΚΑΝΟΝΙΚΟ**

Μιλάνο, 29 Απριλίου 2024
ΑΠΦ.: 2510/ΑΣ 278

ΠΡΟΣ: Υπουργείο Εξωτερικών
- Β3 Δ/ση

ΚΟΙΝ: - Διπλ. Γραφείο κ. Πρωθυπουργού

Υπουργείο Εξωτερικών

- Διπλ. Γραφείο κ. Υπουργού
- Διπλ. Γραφείο Υφυπουργού κας Α. Παπαδοπούλου
- Διπλ. Γραφείο Υφυπουργού κ. Κ. Φραγκογιάννη
- Γραφείο κας Γεν. Γραμματέα
- Γραφείο κας Γεν. Γραμματέα ΔΟΣ & Εξωστρέφειας
- Α' & Β' Γεν. Δ/σεις
- Α1, Β1 & Β2 Δ/σεις
- ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ (μέσω ημών)

Ε.Δ.: -Πρεσβεία Ρώμης
-Γραφείο ΟΕΥ Ρώμης

ΘΕΜΑ: Η Λομβαρδία συνεχίζει να ηγείται στον τομέα της Καινοτομίας στην Ιταλία
ΣΧΕΤ.: Έγγραφά μας με ΑΠΦ.2510/ΑΣ 59/1.2.2024

Η Λομβαρδία συνεχίζει να καταλαμβάνει ηγετική θέση μεταξύ των ιταλικών περιφερειών στον τομέα της καινοτομίας. Με ακαθάριστο εγχώριο προϊόν που ανέρχεται στα 430 δισεκατομμύρια ευρώ, η Λομβαρδία παράγει περίπου το 22,7% του ιταλικού **ΑΕΠ**. Το 2023, μολονότι παρουσίασε αργή ανάπτυξη, με το ΑΕΠ να σταματά στο +0,9%, η εν λόγω περιφέρεια παρέμεινε πάνω από τον μέσο όρο της Ιταλίας, αν και με μικρότερες επιδόσεις σε σύγκριση με το εντυπωσιακό +3,2% που καταγράφηκε το 2022.

Όσον αφορά στην **απασχόληση**, τα στοιχεία του 2023 δείχνουν αύξηση της τάξης του +1,1% στον αριθμό των εργαζομένων της Λομβαρδίας, ενώ αναμένεται ότι αυτή η τάση θα συνεχιστεί και το 2024, σε παρόμοιους ρυθμούς με το ΑΕΠ.

Ειδικότερα, η έκθεση Lombardy 2023 της Polis Lombardia ρίχνει φως στα δεδομένα του INPS¹ σχετικά με τις νέες συμβάσεις που ενεργοποιήθηκαν το 2022. Είναι ενδιαφέρον το γεγονός ότι η γυναικεία απασχόληση αυξήθηκε κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με την απασχόληση των ανδρών, φτάνοντας το 42,8% των νέων συμβάσεων.

¹ Εθνικό Ινστιτούτο Κοινωνικής Ασφάλισης (Istituto Nazionale della Previdenza Sociale)

Η Λομβαρδία αποτελεί την πρώτη ιταλική περιφέρεια σε **αριθμό νεοσύστατων** και **μικρομεσαίων επιχειρήσεων**, με το 27,6% του συνόλου των καινοτόμων εταιρειών και ΜΜΕ της χώρας να εδρεύουν εκεί. Κυρίως στη μητροπολιτική πόλη του Μιλάνου συγκεντρώνονται οι **νεοφυείς επιχειρήσεις**, οι οποίες ανέρχονται σε 3.300 εταιρείες που παράγουν 2,8 δισεκατομμύρια ευρώ σε έσοδα, αντιπροσωπεύοντας το 35,1% της εθνικής παραγωγής.

Επιπλέον, η εν λόγω Περιφέρεια φιλοδοξεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας με τις τεχνολογικές της συστάδες, οι οποίες αποτελούν τους θεμέλιους παράγοντες του οικοσυστήματος έρευνας και καινοτομίας της περιοχής και διευκολύνουν τη συνεργασία μεταξύ επιστημονικών και βιομηχανικών παραγόντων. Με στόχο την προώθηση της τοπικής αριστείας και τη δημιουργία νέων αλυσίδων αξίας, οι τεχνολογικές αυτές συστάδες αποτελούν σημαντικό παράγοντα για την οικονομική ανάπτυξη και την καινοτομία στη Λομβαρδία.

Παράλληλα, η Λομβαρδία βρίσκεται στο επίκεντρο του National Industry 4.0 Plan, με το Made - Competence Center Industry 4.0 να είναι το μεγαλύτερο από τα οκτώ κέντρα ικανοτήτων του σχεδίου. Το Made αποτελείται από 47 εταιρείες, 1 δημόσιο φορέα και 4 πανεπιστήμια και διέθεσε ένα μη αποπληρωτέο δάνειο 14 εκατομμυρίων ευρώ το 2023 για τον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Επίσης, η Λομβαρδία θα λάβει 14,5 δισεκατομμύρια ευρώ από το Πρόγραμμα Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Pnrr) για επενδύσεις σε διάφορους τομείς. Οι πόροι θα χρησιμοποιηθούν για ανάπλαση του σιδηροδρομικού δικτύου², υγεία, εκπαίδευση/έρευνα, στέγαση, ψηφιοποίηση, αστική ανάπλαση και μείωση του υδρογεωλογικού κινδύνου.

Επιπλέον, η Λομβαρδία ετοιμάζει την εφαρμογή του τριετούς στρατηγικού προγράμματος έρευνας, καινοτομίας και μεταφοράς τεχνολογίας 2024/26, με στόχο την προώθηση της ανταγωνιστικότητας, τη βιώσιμη ανάπτυξη και την αύξηση της κοινωνικής ευημερίας. Επικεντρώνεται στην πράσινη και την ψηφιακή επανάσταση, καθώς και στην υποστήριξη της ταχύτητας και της ευελιξίας της περιοχής.

Εν κατακλείδι, από πλευράς μας συγκρατούμε ότι, η Λομβαρδία αποτελεί κεντρικό πόλο έρευνας, καινοτομίας και ψηφιοποίησης στο πλαίσιο του ευρύτερου εθνικού σχεδίου ανάκαμψης. Η χρηματοδότηση που διατίθεται σε αυτούς τους τομείς δημιουργεί πολλές δυνατότητες συνεργασίας και ανάπτυξης για τις ελληνικές επιχειρήσεις. Όσες ελληνικές επιχειρήσεις ενδιαφέρονται να επεκταθούν στην ιταλική αγορά και να αξιοποιήσουν συνέργειες θα πρέπει να ενημερώνονται τακτικά και να παραμείνουν συντονισμένες με τις εδώ οικονομικές και εμπορικές εξελίξεις.

ΠΑΓΩΝΑ ΛΑΡΔΑ
Σύμβουλος ΟΕΥ Α'

² Μεταξύ άλλων προγραμματίζεται και δοκιμή υδρογόνου για σιδηροδρομική κινητικότητα, βλ. Έγγραφο μας με ΑΠΦ.1920/ΑΣ 395 από 29.11.2023.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

- ENTERPRISE GREECE
- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΣΕΠΕ)
- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Β. ΕΛΛΑΔΟΣ (ΣΕΠΒΕ)
- ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ (ΕΒΙΔΙΤΕ) & si-Cluster
- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΣΕΚΕΕ)
- ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
- ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΟΙΧΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ- ΕΕΛΛΑΚ
- ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ (ΗΕΤiA)
- STRATEGIS - Maritime ICT Cluster
- ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ & ΕΚΤΥΠΩΜΕΝΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΗΟΡΕ-Α

- ΕΛΛΗΝΟ ΙΤΑΛΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΑ
- ΕΛΛΗΝΟ ΙΤΑΛΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ (ΣΕΒ)
- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΣΒΕ)
- ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ (ΣΕΒΕ)
- ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ (ΠΣΕ)

- ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΚΕΕΕ)
- ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΕΒΕΑ)
- ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (ΕΒΕΘ)
- ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΕΒΕΠ)
- ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΡΟΔΟΠΗΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΡΚΑΔΙΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΧΑΙΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΒΟΙΩΤΙΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΔΡΑΜΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΒΡΟΥ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΥΒΟΙΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΖΑΚΥΝΘΟΥ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΗΛΕΙΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΗΜΑΘΙΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΑΒΑΛΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΕΡΚΥΡΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ & ΙΘΑΚΗΣ

- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΙΛΚΙΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΟΖΑΝΗΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΛΑΚΩΝΙΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΛΕΣΒΟΥ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΛΕΥΚΑΔΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΞΑΝΘΗΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΠΕΛΛΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΠΙΕΡΙΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΡΕΘΥΜΝΗΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΣΑΜΟΥ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΣΕΡΡΩΝ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΤΡΙΚΑΛΩΝ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΦΛΩΡΙΝΗΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΦΩΚΙΔΑΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΧΑΝΙΩΝ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΧΙΟΥ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΝΗΣΙΩΝ (Ε.Ο.Α.Ε.Ν.)
- ΕΝΩΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ
- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ
- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
- ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ